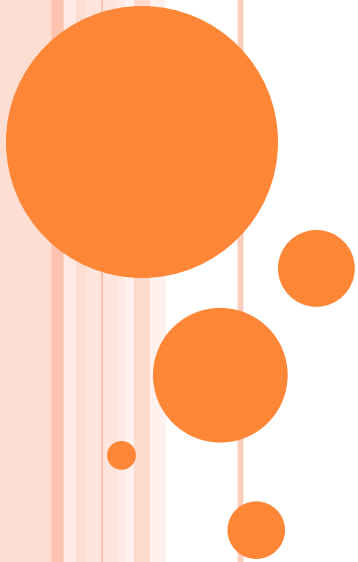

MAKROREGION EVROPE

Opšte odlike kontinenta

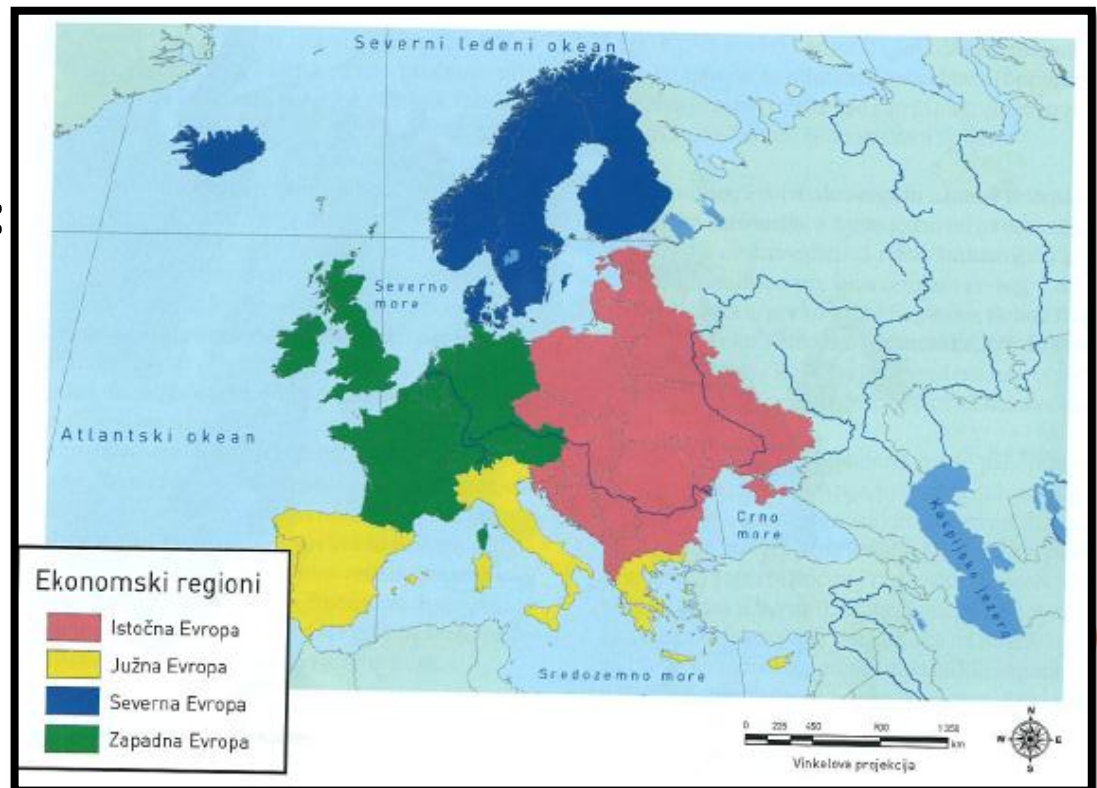
- Površina – 10.180.000 km²,
- Broj stanovnika – oko 745 miliona,
- Prosečna gustina naseljenosti – 69st/km²,
- Geografski položaj veoma - povoljan,
- U pogledu sirovina najsiromašniji region Sveta (osim većih površina poljoprivrednog zemljišta i skromnih rezervi energenata i ruda)
- Evropa je industrijski makroregion u kome je započela industrijska revolucija

- Evropa je kolevka industrije, domovina kolonijalizma i uzor tržišne privrede
- Zemlje EU i EFTE čine Evropski ekonomski prostor
- Evropski makroregion je prva ekonomska sila u svetu sa oko 50% svetske trgovine, $\frac{3}{4}$ te trgovine je u okviru Evrope

Ekonomski regioni Evrope:

- * Istočna Evropa
- * Južna Evropa
- * Severna Evropa
- * Zapadna Evropa

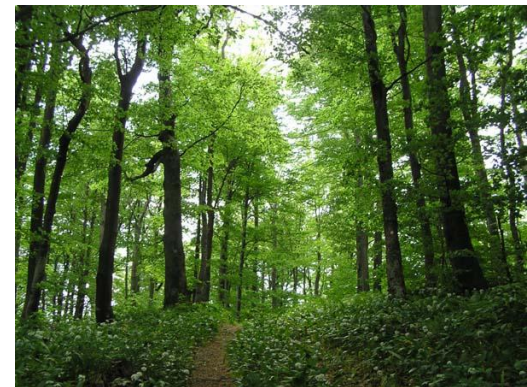

Prirodni resursi

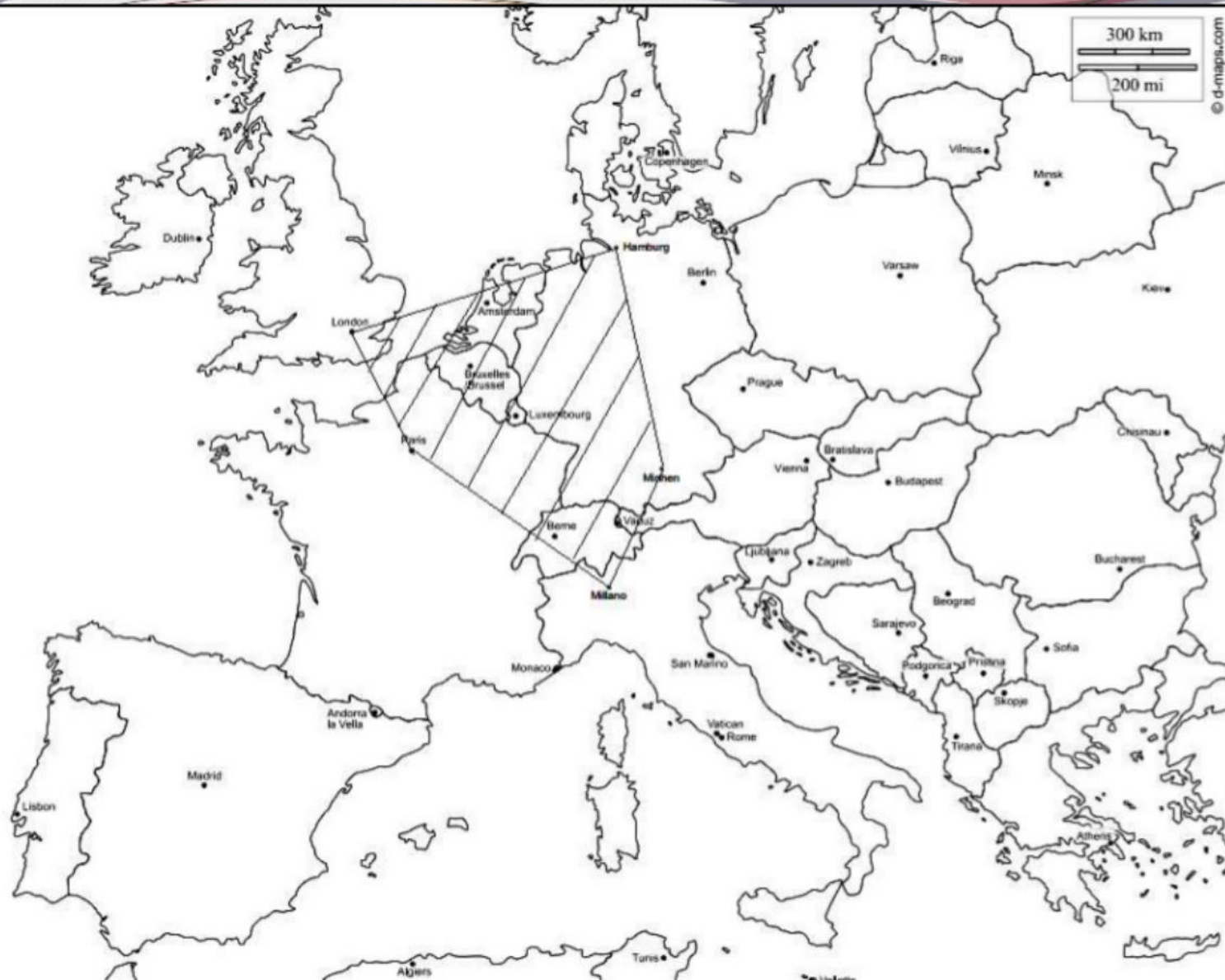
- Zemlje EU raspolažu značajnim prirodnim resursima:
 1. *Velike industrijske rezerve nafte i gasa:* dno Severnog mora koje dele Velika Britanija, Norveška, Holandija i Danska
 2. *Baseni kamenog uglja:* Rur (Nemačka), Vels i Njukastl (Velika Britanija)
 3. *Baseni gvozdene rude:* Lorena (Francuska), Kiruna (Švedska)
 4. *Obojeni metal:* Nemačka, Francuska, Španija, Italija

- Vodno bogatstvo: teritorijalno neravnomerno raspoređeno, reke na Alpima, Pirinejima i Skandinavskim planinama imaju veliki hidroenergetski potencijal
- Zemljište: veoma plodne ravnice Panonije i Vlaške nizije gde preovlađuje černozem
- Šumski resursi smanjeni u većini zemalja, preovlađuju listopadne šume, a u Skandinaviji i na visokim planinama Alpa, Pirineja, Karpata preovlađuju četinari i mešovite šume

EVROPSKI "PENTAGON" NAJRAZVIJENIJI DEO EVROPE

Stanovništvo

- Zapadna Evropa jedna od najgušće naseljenih delova sveta (prosečno 114 st/km²), ali je teritorijalni razmeštaj stanovnika neravnomeran. Najgušće naseljene Holandija i Belgija
- Visok stepen urbanizacije oko 70%. Najveća koncentracija gradova i gradskog stanovništva je u tkz. **Centralnoj osovini razvoja** koja se pruža preko teritorija osam zemalja: (V. Britanije, Holandije, Danske, zemalja Beneluksa, Francuske, Nemačke, Švajcarske, Italije). U ovom pojasu živi oko 120 miliona stanovnika.

- Tempo rasta stanovništva je spor, najmlađe stanovnike imaju Irska i Island, a najstarije Nemačka jer ima negativan prirodni priraštaj.
- Velike emigracije, naročito u Nemačkoj
- Prosečna nezaposlenost je 9%, najveća u Španiji, a najniža u Lukemburgu i Norveškoj
- Struktura zaposlenosti: skoro 2/3 ljudi radi u tercijalnom sektoru, 1/3 radi u sekundarnom, a oko 6% radi u primarnom sektoru

Privreda

- Izuzetno razvijena. Zajedničko za sve zemlje je da imaju industrijsko-poljoprivrednu strukturu. Na visokom stepenu društvenog razvoja.
- **Industrija:**
Na bazi prirodnih sirovina nastali su industrijski baseni u Velikoj Britaniji (Midlands), Nemačkoj (Rur), Severnoj Francuskoj i Italiji, Belgiji
Energetika je veliki problem zbog deficita nafte- veliki uvoz

Poljoprivreda

- Napredna, visokomehanizovana, visoko produktivna. U većini zemalja ima ratarsko-stočarsku strukturu. Veliki uvoz ali i izvoz.
- Danska, Holandija i, Nemačka veliki uzgajivači stoke
- U mediteranskim zemljama važno je vinogradarstvo, a uzgajaju se citrusi, nar, badem, pamuk. Izvoznici su vina i agruma.
- Od ratarskih kultura najviše se uzgaja kukuruz, ječam, ovas, krompir
- Od industrijskih bilja vodeće su šećerna repa (Francuska, Nemačka, Italija), masline (Italija, Španija), suncokret, lan
- Godišnje se ulovi 10 miliona tona ribe i to najviše u Severnom moru

Turizam

Veoma unosna grana privrede. Turističke regije su karakteristične za mediteran (Italija, Španija, Francuska) i za alpske zemlje (Švajcarska, Francuska, Austrija).

Saobraćaj

Dobro razvijene sve grane saobraćaja, moderne saobraćajnice , putevi i autoputevi karakteristični su za ovaj makroregion

Evropa ima najgušću saobraćajnu mrežu na svetu

Razvijen železnički saobraćaj, moderne pruge, brzi vozovi i do 300km/h karakteristični su za Italiju, Španiju, Švajcarsku, Veliku Britaniju, Dansku

Najgušću železničku mrežu ima Belgija.

Najduža železnička pruga u svetu je pruga u Evropi koja povezuje veliki broj evropskih i ruskih gradova: **Lisabon – Madrid – Pariz – Minhen – Berlin – Varšava – Moskva – Novosibirsk – Vladivostok** (povezana je u jednu liniju 1903. godine). Ona povezuje Atlantsku i Pacifičku obalu, ali preko evroazijske kopnene mase.

Veoma je razvijen i pomorski saobraćaj. Najveća luka na svetu je Roterdam. Marsej velika luka Mediterana, od većih i značajnih luka su još i Barselona, Hamburg, Avr (Francuska)

Kanalski saobraćaj- jeftin i dobro razvijen.

Najznačajniji je rečni plovni put Dunav-Rajna –Majna

Vazdušni saobraćaj- najprometniji aerodromi Evrope su London, Pariz, Frankfurt, Barselona sa 30-70 mil.putnika godišnje

Region Zapadne Evrope

- ✓ Obuhvata najrazvijenije zemlje Evrope;
- ✓ Velika Britanija, Francuska, Nemačka, zemlje Beneluksa i Alpske zemlje.

- ✓ Nemačka je ekonomski najrazvijenija;
- ✓ Za sve zemlje dominantna je poljoprivreda, ali različitog karaktera.

- ❑ **Nemačka** – industrijski baseni (Rur, Hamburg, Frankfurt, Študgart), stočarstvo
- ❑ **Francuska** – primena visoke tehnologije u poljoprivredi
- ❑ **Holandija** – visoko produktivan i industrijalizovana poljoprivreda
- ❑ **Švajcarska** – planinske farme i stočarstvo
- ❑ **Austrija** – visokoplaninsko stočarstvo, vinogradarstvo i ratarstvo

Britanska ostrva – Velika Britanija i Irska

Velika Britanija – jedna od najrazvijenijih zemalja Sveta sa veliki regionalnim razlikama;

Najrazvijeniji i najgušćenaseljen regije je JZ Engleska sa Londonom

Industrijski centri: Mančester, Liverpool, Birmingham;

Region Škotske – Edinburg (brodogradnja), Glazgov (mašinska industrija), Aberdin (petrohemijska industrija);

Severna Irska i Vels – regije koje značajno privredno zaostaju

Region Severne Evrope

- Sve zemlje imaju periferni položaj, nepovoljne prirodne uslove i mali broj stanovnika.
- Većina stanovnika živi u južnim predelima.
- I pored toga sve zemlje kreirale su visok stepen ekonomije.

Švedska – mašinska, elektrotehnička i industrija nameštaja

Finska – eksploatacija drveta; elektro ind.

Norveška – eksploatacija ribe i nafte; petrohemijska ind.

Danska – visokoproduktivna poljoprivreda; prehrambena ind.
i brodogradnja

Island – eksploatacija okolnih voda; ribolovno područje.

Region Južne Evrope

- ✓ Obuhvata tri velika poluostrva;
- ✓ Gusto naseljeno područje;
- ✓ Ekonomski najrazvijenije Italija i Španija

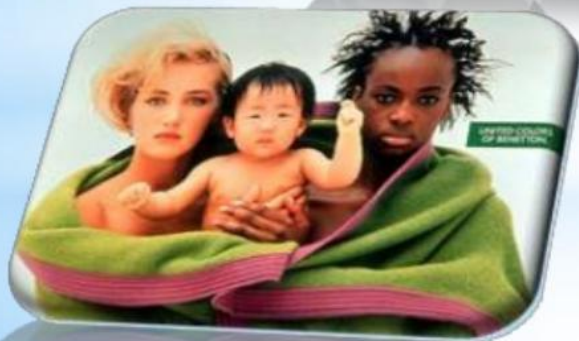
Italija

- ✓ znatno razvijeniji sever (Lombardija, Toskana, Pijemont) u odnosu na jug (Kalabrija, Sicilija, Sardinija)
- ✓ Jug siromašan sa poljoprivrednom delatnošću

MODA

- * Tekstilna industrija i konfekcija
- * MODNE KUĆE:

AUTOMOBILI

- * INDUSTRIJSKI TROUGAO : MILANO, TORINO I ĐENOVA
- * „FIAT“ -TORINO

Razvijena je
i hemijska industrija !

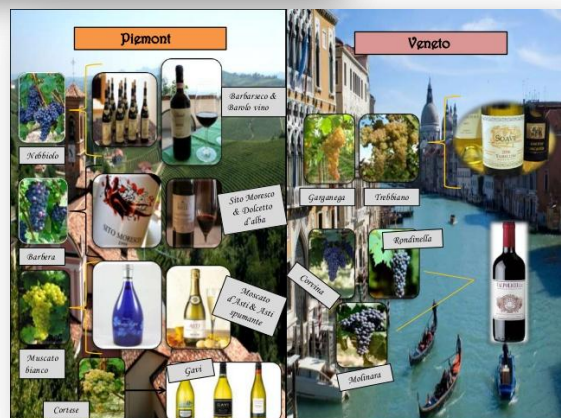

Španija - najrazvijenija oblast Katalonija (Barselona); poljoprivreda, agrumi, vino;

Portugalija – agrarna zemlja sa malim i neefikasnim gazdinstvima;

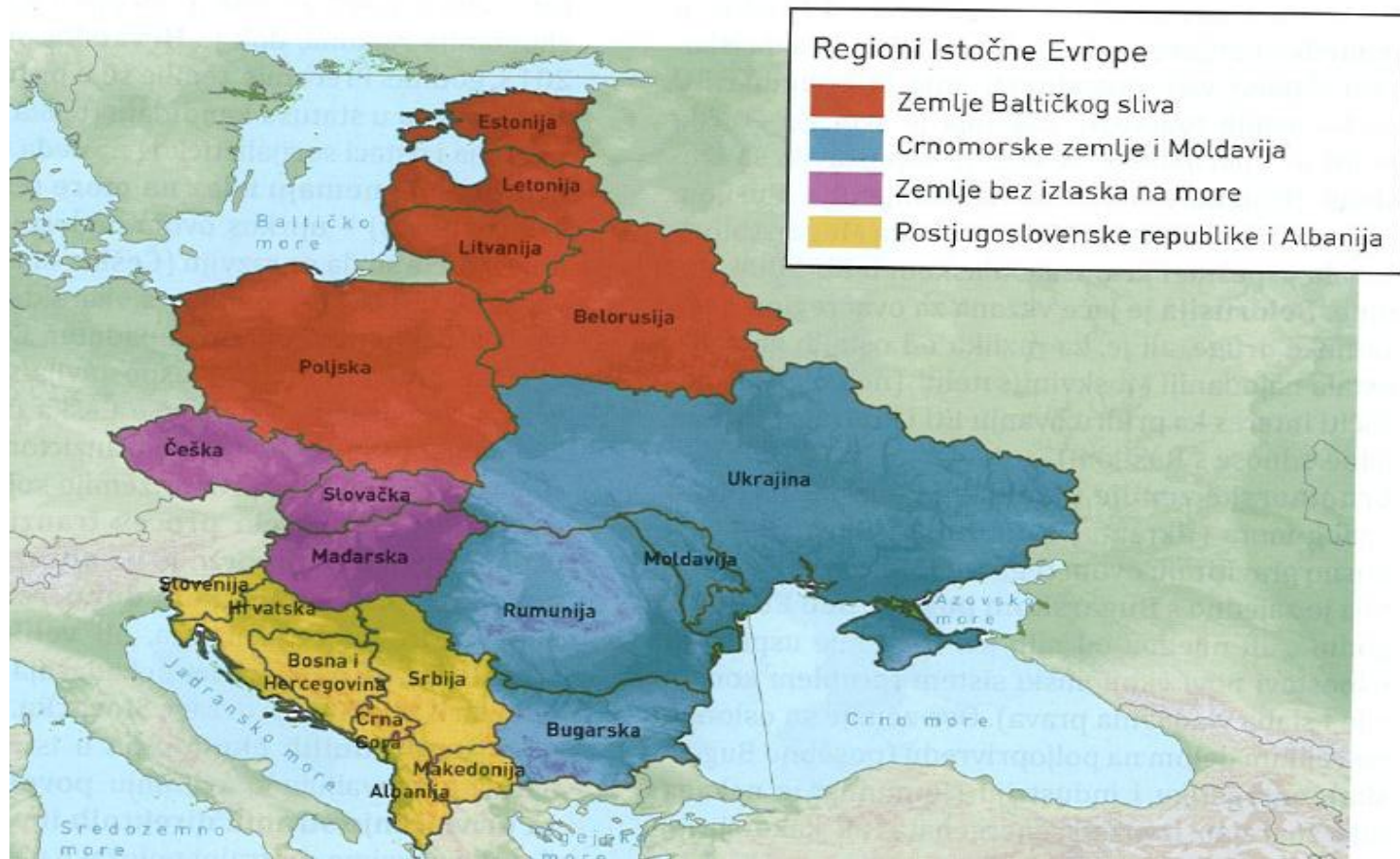
Grčka – nesuglasice sa susedima; pod pritiskom ekonomske krize;

Kipar i Malta – turizam i finansijske usluge;

Region Istočne Evrope

- ❑ Obuhvata veliki prostor Evropskog kontinenta;
- ❑ Pokazuje izrazitu geografsku raznovrsnost;
- ❑ Nekadašnje socijalističke i komunističke zemlje.

Poljska – tradicionalna i poljoprivredna zemlja; Industrijsko jezgro u Šleziji;

Letonija, Litvanija i Estonija – uvele su liberalne modele privređivanja ali su još uvek u velikoj meri uvezno zavisne od Rusije;

Belorusija – tzv. Moskvin “satelit”;

Rumunija i Bugarska – poljoprivreda, energetika i industrija (turizam); Problem korupcije i slaba vladavina prava;

Ukrajina – Najprostranija i najmnogoljudnija zemlja sa velikim prirodnim resursima; Na zapadu poljoprivreda a na istoku industrija (Donbas);

Bivše SFRJ zemlje – teška ekonomska situacija i ostaci socijalističkog nasleđa (osim Slovenije); Zemlje koje su u procesu pridruživanja EU ili su u statusu kandidata;

Češka i Slovačka – najnaprednije ekonomie tranzicionih zemalja; obrazovana radna snaga, veliki priliv stranih investicija, okrenuta ka zemljama Zapadne Evrope;

Mađarska – tradicionalna i poljoprivredna zemlja (Panonska nizija), suočena sa problemima (nezaposlenost, siromaštvo, regionalne razlike, nedostatak kapitala, strani dug).

Evropska Unija

- ❑ Evropska Unija trenutno okuplja **27** zemalja;
- ❑ Prostor od oko 4,3 mil.km² i 510 mil. stanovnika;
- ❑ Prostor koji beleži demografski rast ali je region demografskog starenja;
- ❑ Prostor u kojem je životni standard relativno visok;
- ❑ Osnovni cilj je stvaranje jedinstvenog tržišta, uzajamna pomoć ali i kontrola;
- ❑ Fondovi EU.

